

NOVA DOBA

Študijska knjižnica

dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom,
osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 1 Din

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravišstvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada štev. 10.066.

Novi zapletljaji na Vzhodu.

Kemalisti so se začeli zopet živahneje in samozavestneje gibati. Zapazili so slab položaj zaveznikov v Carigradu. Pretijo z vojno sultanu in njegovim pristašem ter jim groze, da če ne izpolnijo njihovih zahtev, vse pobesijo. Stanje v Carigradu je zelo napeto. Zavezniški komisarji ne razširjajo zastonj vest, da je cel položaj zelo nevaren in kritičen. Nad Carigradom je proglašeno obsedno stanje. Angorska vlada je stavila zaveznikom ultimatum, da predajo upravo Carigrada in da v teku štirih dni izpraznijo mesto. Kot odgovor nato so zasedle zavezniške čete strateško važne točke z močnimi oddelki in mitraljezi. Po ulicah pa patrulirajo oklopni avtomobili. Zavezniške vlade so po mnenju »Tempa« posvetile premalo pažnje dogodkom zadnjih dni in jim niso pripisovale tolike važnosti. »Temp« pravi nadalje, da so carigradski dogodki posledica svojevoljnosti lokalnih eksponentov angorske vlade, ki s svoje strani ne odobrava teh novih načinov strahovanja. Sedanja intransigencija angorske vlade je posledica prejšnje napačne politike proti Turkom. Turki nimajo nobenega zaupanja do zaveznikov in ne v prihodnje mirovno konferenco. Lloyd Georgeova politika je stremila za tem, da ovira Turkom popolno izkoriščanje njihove zmage. »Temp« nadaljuje dalje in pravi, da se dozdeva, da skušajo balkanske države izpeljati to politiko. Grška in Bolgarska se hočeta sporazumeti z Jugoslavijo, a čudno bi bilo, da bi bil smoter takega sporazuma vojna proti Turkom. Kar se tiče mirovne konference v Lausanni, se Turkom ne zdi udeležba na njej nič kaj prijetna. Balkanski sporazumi, poslednja nota Zedinjenih držav, prijateljstvo Japonske z Anglijo, vse to tvori sile, ki Turkom niso nič všeč. Zato iščejo predno odidejo na konferenco, razne garancije in jamstva.

Po najnovejših vesteh so med zavezniškimi vladami pogovori o akciji proti Turkom v teku. Po sporazuma se ni prišlo, vendar bi predolgo zavlačevanje lahko spravilo zavezniške komisarje v Carigradu v največje neprimike, ker bi ostali v kritičnem trenutku brez vsakih instrukcij. Francija se drži še vedno rezervirano, medtem ko meni

lord Curzon, da bi morali nastopiti vsi zavezniki skupno z vso silo naenkrat. Na nekem zborovanju se je izrazil Curzon, da se ne sme zahtev in pretenj Turkov več trpeti. Na nek način se jih mora ukrotiti. Veseli ga, pravi, da vlada med tremi zavezniškimi generali v Carigradu popolen sporazum, za katerega morajo tudi vlade nekaj žrtvovati. Ako bi se pa sporazumnost zrušila, bi morali začeti na lastno roko. Obrnili bi se pa na ono državo, ki bi nas podpirala s politiki edinosti. Turki morajo enkrat uvideti, da imajo tudi naše koncesije svoje meje in da ne moremo kupiti miru s ponižanjem. S smoteno in pametno politiko se bo dala preprečiti nevarnost, da ne vplamti zopet krvava igra, katere je že cel svet do grla sit. Naši vodilni državniki bodo gotovo porabili vsa sredstva in naši načine, da se država ne zaplete v nepotrebne sitnosti.

JOŠKO BIZJAK:

Zanimivosti iz kraljestva števil.

Le polagoma se je razodelo človeštvo kraljestvo števil. Pač so že spoznavali stari narodi razne množine predmetov in jih tudi poskušali šteti tj. vrstiti enoto k enoti, ali kmalu pa jim je začelo primanjkovati besed, kakor se to godi še danes otroku, ki hoče prešteti prste obeh rok, prodreti še dalje v temno kraljestvo večjih števil. Mnogim starim narodom se je posrečilo štetje s tem, da so vršili to po sistemih in redovanju števil, katere so na posebne načine kupičili v določene množine. Pri kulturnih narodih je izhajalo štetje iz temeljnega števila 10 in je ta dekadno decimalni sistem tudi že danes večinoma povsod udomačen. Grška beseda »deka« pomeni deset, katero število se je vzelo kot temelj za tvorbo večjih številnih skupin, pri čemer je višje število vedno desetkratnik prejšnjega, nižjega števila. Tako je število 100 desetkratnik od števila 10, ter 1000 zopet desetkratnik od števila 100 in tako dalje v dekadah v brezmejnje veličine.

Nasprotno pa, če delimo 1 celoto na 10 enakih delov, dobimo desetino in vsako desetino zopet na 10 delov, dobimo stotine i. t. n. Ta števila desetine, stotine, tisočine i. dr. pa zovemo deseti-

ka, ker ljubim Ameriko, ker verjamem, da odvisi bodočnost naše civilizacije od prijateljstva anglo-saških narodov, sem za to, da ne pride Amerika sem. Ako pride, se bomo bili v nekaj letih z Anglijo. To bi bila nesreča, ki bi je ne odškodovala vsa bogastva, kar jih premore orijent.

»Ah, ampak to bi bila naša prilika,« doda naivno, »če bi se te dve vlasti spoprijele.«

»Vi ste pretkan in otročji, vse obenem, prijatelj moj. Vi orientanci napravljate same napake.«

»Madam, jaz hodim iako poredkoma v razna poslaništva, ampak žene Kemalistov pa hodijo. In te poročajo, da so Američani jako proti temu, da bi dobili Angleži mandat. V ameriškem poslaništvu govore ljudje proti Angliji in v angleškem proti Ameriki. So zlasti proti temu, da bi vaša trgovina preplavila vsa tržišča. Vi pa še ne prikrivate, da ste drug proti drugemu.«

»Bej Efendi, poslušajte me. Carigrad je zastrupljena luknja. Kdorkoli pride sem, izgubi velika vprašanja. Razmere mu okužijo pamet in dušo, obzorje se vedno bolj krči. Vi Turki imate prav, da stikate za Angleži in Američani v

tinke ali decimalne ulomke, kateri izvirajo od latinske besede »decem« — deset.

Ta dekadni sistem celih števil in decimalni sistem ulomkov je bil vpeljan najprvo na Francoskem kot predpisana državna mera, kar se je zgodilo z zakonom z dne 29. novembra l. 1800. Pri tej priliki bi bilo še omeniti, da se je za temeljno mero dolžin vzel meter kot desetmilijonski del našega zemeljskega kvadranta med ekvatorjem in severnim tečajem.

In tako so prišli že stari narodi od števila 10 do skupin 100, 1000, 10.000 itd. Pa vendar ne povsod! Nekateri so n. pr. računali s skupinami po 5 n. pr. Asteki v Mehiki; drugi zopet s skupinami po 12 (ducat, kopa, gros*), kar je še dandanes tudi pri nas. Indijanci na polotoku Jukatan prehajajo še danes od temelja 20 na večje skupine števil. In pri nekem rodu v Novi Zelandiji se je še pred nedolгим časom opazil sistem štetja na podlagi števila 11.

Ko se je na ta način spravil v večja števila nekaj gotov red ali sistem, ni bilo več težko s pomočjo številnikov izražati tudi večje množine. Prvi so se posluževali desetičnega štetja Grki in Rimljani, pozneje tudi še drugi evropski narodi. Saj najdemo v številih 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 100, 1000 in milijon najrazličnejše zveze, ki nam omogočujejo označiti najmanjše ulomke, pa tudi srednje množine in največja števila, katerih zadnjih se dandanes poslužuje le astronomija. Težje kot to številenje samo, se je kazalo tekom časa zaznamovanje teh množin s številkami od 1 do 10. Kajti baš s številkami zamoremo sestavljati gorostasna števila, o katerih pa ne moremo več imeti pravega pojma, kot bomo kmalu videli. Da je bil za ta razvoj štetja od najmanjših pa do največjih množin potreben čas mnogih tisočletij, je razumljivo. Pravilen način zapisovanja posameznih množin pa nam ni dovolil več ali manj natančnega pregleda, marveč potom zveze posameznih števil in štirih temeljnih računskih operacij (seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje) tudi tvoriti nova števila, ki so s prejšnjimi v medsebojni zvezi. In tako moremo s trinajstimi te-

* izgovori: grô (francoska beseda).

vašem mestu. Anglija je v Angliji, Amerika je pa na oni strani Atlantika — nobene ni tukaj. Ali namerava Mustafa Kemal napraviti iz vas narod na podlagi razvoja te medsebojne nevošljivosti?»

»Ne dobesečno — ampak vaša tekmovalnost so tukaj —.«

Vstane, gre do okna in se ozira po zelenih tratah. Ko se vrne, me vpraša, če sme kaditi.

Ko si prižge cigareto, pripomi: »Vi ste drugačna od ljudi, ki prihajajo semkaj. Vi ste mi uganka. Ali bi radi videli, da bi bili Grki tepeni?«

»Ne briga me, ali vi nabijete nje ali oni vas. Na koncu vsega bo itak tako, kot bodo zahtevale takozvane vevlasti.«

Vrže cigareto, postavi se na noge in skoro zavpije: »Ne, mi ne bomo storili tako, kot bodo zahtevale vevlasti. Jaz vam to povem kar naravnost, ker imamo enkrat mi bič v roki. Za enkrat imajo strah, ker vedo, kaj moremo prizadeti njim in njihovim naselbinam.«

Njegovo navdušenje ga pusti tako hitro, kot je bilo prišlo. Menda se je vstrašil, da je povedal malo preveč. Pogleda na uro. »Imam sejo, na kateri me-

meljnimi števili 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 100, 1000 in milijon in z znamenji oziroma številkami od 1 do 10 nastopiti pot raziskovanja v notranjost ogromnega kraljestva števil, kateremu, po razsežnosti v primeri z drugimi, ni para. Hočemo pa pri tem delu ohraniti mirno kri in vedro glavo, kajti pot nas bo vodila v nepojmljive daljave in vrtoglave višine.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

12. XI. 1920 je bila zopet obletnica žalostnega dne, ko smo morali izročiti po rapalskem dogovoru stotisoče naših bratov onkraj Snežnika, Javornika in Triglava pohlepni Italiji. Ozemlje nam je bilo nasilno in krivično vzeto. Kakor je prišel za Srbe Vidov dan zmage, tako bo prišel tudi za žalostnim 12. novembrom dan osvobodjenja in zedinjenja našega naroda ob Soči, Idriji, Vipavi, Pivki, Reki in Raši.

Bivanje Stamboljskega v Beogradu. Bolgarski ministrski predsednik Stamboljski je bil 10. tm. ob pol 1. uri sprejet od kralja Aleksandra v daljši avdienci. V »Grand hotelu« je priredil Pašić na čast Stamboljskemu diner, katerega so se udeležili tudi vsi ministri, predsednik narodne skupščine dr. Lukić in klubovi načelniki. Popoldne je bila čajanka na bolgarskem poslaništvu, na katero je bilo povabljenih tudi več poslancev. Vsi beograjski listi so si edini, da je napravil razgovor novinarjev s Stamboljskim na vse najboljše utis. Splošno vlada mnenje, da pomeni poset Stamboljskega omogočenje iskrenega zbližanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Stamboljski je zvečer nadaljeval svojo pot v Ženevo in Pariz.

Kredit za armado odobreni. Zakonski načrt o 800-milijonskem kreditu za armado je bil 10. tm. z veliko večino sprejet v finančnem odboru. Proti se glasovali samo klerikalci. Zakon se glasi: 1. Ministrski svet je pooblaščen, da more izvršiti nabavke za vojsko za 800 milijonov Din. 2. Za izplačilo nabavk v znesku 800 milijonov dinarjev izda finančno ministrstvo državne bonde do 200 milijonov, ki jih more eksponirati z v brestni, a ne nad 1 in pol odstotka. Vsako leto se vnesejo v proračun potrebne

ram biti navzoč,« pravi nanaglom.

»Pridite na lunč. Predstavim vas mojemu možu.«

»Ne, je boljše, da ne pridem. V resnici prihajam kolikor mogoče poredkoma v hotel. Ta slepec me že sumi.«

»Kdo pa je tisti slepec,« vprašam nekoliko radovedna.

»To je tisti, ki misli, da je turški sultan.«

»Ali ni?«

»Biti sultan pomenja moč. Ta pa je prešla iz Carigrada v Angoro — od slabotnega, dednega vladarja na Mustato Kemal, ki je izvoljen od ljudstva, od moža, ki nas vodi na bojnih poljih do zmage. Ali lahko kdaj telefoniram glede nadaljnjega sestanka?«

»Zakaj bi ga ne določila tukaj?«

»Jaz ne razpolagam s svojim časom. Sploh ne vem, kdaj bom prost.« Digne ponosno svojo glavo. »Jaz sem v službi svoje domovine, madam.«

Nekaj dni kasneje se vracam od nekake obiska proti domu, pa zapazim baš pred ministrstvom vzgoje, kako križari neki mož cesto ter se trudi na vse načine, da opozori mene nase. A bila sem tako zatopljena v svoje misli, da nisem

Mustafa Kemal in Kemalisti.

D. Vaka. (Revija »Čas«.)

(Dalje.)

»Želim si, da bi bil moj prijatelj, kakor tudi, da bi me bil poslal semkaj. Ampak če je življenje Lloyd Georgea odvisno od njegovega sployda na me, potem se bojim, da ga kmalu ne bo med živimi. V letu 1917 sva šla z možem študirat v Grčijo tamošnje razmere in videla sva ga v Londonu kake pol ure. Od tedaj se nisem več sestralska ž njim.«

»Ali vas ni poslala Anglija semkaj? Ali ne služite angleškim interesom?«

»Ne.«

»Tedaj je lagat tisti ameriški častnik.«

»Ne verjamem, da je to pravična sodba. Jaz sem se izrazila proti ameriškemu mandatu za te kraje in pripomnila, da je Anglija edina država, ki je opravičena in sposobna za to. Iz tega je najbrž sklepal, da sem tudi radi interesov Velike Anglije tukaj. Drug tukaj sumiči drugega, veste.«

»Ampak če ste že Američanka, zakaj pa pravite, da bi bila Anglija boljša za te kraje?«

»Baš radi tega, ker sem Američan-

svote. Rok za izplačila je tri leta. 3. Zakon stopi v veljavo, kadar ga podpiše kralj in ko bo objavljen v »Službenih Novinah.« Pri debati so govorili poslanci Gjonovič, dr. Kukovec in Ugrin, ki so očitali klerikalcem, da se upajo glasovati proti kreditu za našo jugoslovansko armado, svoj čas so pa na Dunaju privolili vsak kredit za protinarodno avstro-ogrsko armado.

Iz seje narodne skupščine. Na seji narodne skupščine dne 11. tm. je dobil besedo general Pešič, ki je priporočal skupščini naj sprejme predlog o vojaških kreditih. Predlog je bil z veliko večino sprejet. Galerije so se spraznile, dvorano so zapustili stenografi in poslušalci, le novinarji so ostali, ki smejo razven svojih prostorov uporabljati tudi hodnik. Sledila je nato tajna seja. Že pričetkom seje je nastal hrup in prepir. Čez kakke pol ure je prišla iz skupščine skupna Spahovih poslancev, ki je obdajala poslanca Huseina Milkoviča. Nekateri so ga skušali pomiriti, za to skupino je prišlo nekaj demokratov. Tretji je izstopil radikalec Vlajko Kostić s krvavečo roko. Iz zbornice je prihajal zopet hrup, vendar ni bilo mogoče razbrati, kaj se godi. Po tajni seji je bilo odmora pet minut, nakar je sledila zopet javna. Za vojnim ministrom je govoril zunanji minister dr. Ninčič, ki je obrazložil potrebo, da mora biti naša vojska pripravljena. Potrebščine za vojsko v Jugoslaviji znašajo najmanjši odstotek vseh evropskih držav. Vojaštvo mora imeti orožje. Referent dr. Srskič je poročal o zakonskem načrtu. Za njim je povzel besedo Pašič, ki je povdarjal, da stojimo na stališču obrambe. Braniti se pa ne moremo praznih rok. Zakonski načrt je bil sprejet s 148 proti 32 glasovom.

Jugoslavija in solunska luka. Razgovori med grškim zunanjim ministrom Politom in beograjsko vlado so imeli popolen uspeh in je bil v vseh vprašanih dosežen sporazum. Razpravljalo se je tudi glede Soluna. Bil je sprejet predlog naše vlade, da se ustvari svoboden pas od Skoplja do Soluna. Železniška proga od Skoplja do Soluna bo pod kontrolo Jugoslavije, tako da bo omogočen direkten železniški promet od Beograda do Soluna.

Sestanek Mussolinija z dr. Ninčičem. O priliki lausanske konference se bosta sestala italijanski ministrski predsednik Mussolini in naš zunanji minister dr. Ninčič. Predmet razgovora bo izvedba rapalske pogodbe. Pri tej priliki se bo razpravljalo o celokupnem kompleksu laško - jugoslovanskih odnosov.

Poostren položaj na Vzhodu. Angorska vlada je odklonila kompromisni predlog Refet paše in je poslala brzogovorni odgovor na spomenico zaveznikov, v katerem ponovno zahteva, da se zavezniške čete umaknejo iz Carigrada in ladje odplujejo. V zavezniških krogih se presoja položaj jako resno.

Vstaja v Tripolitaniji. Arabska plemena v Tripolitaniji so se uprla proti Italijanom. Vsa važnejša tržišča in kraji so v rokah upornikov, ki so izvrstno oboroženi in vojaško organizirani. Italijanski vojaki so bili večinoma pobiti, te

takoj spoznala mojega prijatelja Kemalista.

»Gotovo ne vteguete?« pravi in začne iti poleg mene.

»Baš nasprotno — vse popoldne sem prosta.«

»Ali ne bi šla na kako klop? Na prostem lahko govoriva. Obrniva se tukaj na desno in pojdiva pod mošero. Tam bova lahko zrla po morju, ne da bi nam kazile razgled tuje bojne ladje.«

Spotoma srečava kompanijo francoskih vojakov, ki so korakali z godbo in kemalistove oči so se zožile. Mišice njegove napele, a rekel ni ničesar. Vsi Turki so izgledali tako v letu 1894, nekaj dni pred znanim masakrom Armencev.

Molče korakava in prideva do morja. Bila sva na malem gričku, ki se dviga nad Marmorskim morjem. Dan je bil krasen. Vse okoli naju je bilo zlato in zelenje. Nad obzorjem se je razprostirala po nebu nekaka srebrna belina. Na drugi strani se je izgubljalo v daljavah azijsko obrežje, posamezni hrički so bili okrašeni z vilami, kolikor daleč je segalo oko. Moj tovariš je še vedno molčal in opazoval, kako sem metala kamenje proti morju, ne da bi ga bila kdaj dosegla. (Dalje prih.)

redki begunci so se rešili na morsko obalo. Italijanski izseljenci zahtevajo takojšnjo vojaško intervencijo in vso potrebno opremo, da se uporni Arabci preženejo. Italijansko časopisje ne piše nič o tem najnovejšem porazu.

Celjske novice.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

V četrtek dne 16. tm. se vprizori v mestnem gledališču komedija »Namišljeni bolnik« z gostovanjem gosp. Pluta v naslovni vlogi. Ker se je igra odigrala v lanski seziji v abonementu, se ista ponavlja na splošno željo sedaj izven. Igra je popolnoma na novo izrežirana in naštudirana. Začetek je točno ob 8. uri, ter se prosi cenj. občinstvo, da ne prihaja prepozno k predstavam ker moti to igralce in točne obiskovalce.

Odlikovanja razstavljalcev na sadni razstavi v Celju. Letošnje sadne razstave v Celju se je udeležilo skupaj 78 razstavljalcev. Državne kmetijske šole, ki so sestavile najbogatejše in najlepše skupine, so ostale izven tekme. Ostalim razstavljalcem je prisodila ocenjevalna komisija častna priznanja I. in II. razreda, manj premožnim pa delavnim sadjarjem tudi denarne nagrade. Na kolajne se topot radi ogromnih gmotnih težko žal ni smelo računati. Častno priznanje I. razreda se je prisodilo tem le sadjarjem: Franc Bizjak, km. sin Št. Andraž (300 K), Ant. Brinovšek, pos., Št. Andraž (300 K), Jan. Dolinšek, drevničar, Št. Ilj pri Velenju, Avg. Faleschini, Videm, R. Gallé, grašč. Lemberg, Ant. Godec, Kresnice, Združeni sadjarji Gomilsko-Grajska vas (300 K), Fr. Gorican, Vojnik, J. Gradišnik, drevničar, Št. Janž pri Velenju, Ernest Hintze, sadna veletrgovina, Ptuj, M. Hitzelberger, Mozirje, Jak. Jan, Gorje pri Bledu, Al. Jankovič, uprav. toplic Dobrna, dr. Fr. Kartin, Št. Jur ob juž. žel., Iv. Kvac, nadučitelj, Šmartno (300 kron), Mih. Levstik, učitelj, Celje (300 kron), Fr. Maurer, pos. Št. Andraž (300 kron), J. Ojstavšek, Vojnik (300 K), Fr. Pečolar, velepos. Slovenigradec, Rudolf Pevec, veletržec s sadjem, Mozirje, Fr. Plešec, Rečica ob Paki (300 K), Fr. Rudl, Kamnica pri Mariboru (300 K), Fr. Suhadolnik, Borovnica, A. Tkalec, Središče (300 K), A. Uim, graščak, Šmarjeta. — Častno priznanje II. razreda so prejeli: Fr. Antloga, pos., Mala Pirešica (200 K), Jan. Apotekar, pos., Šmartin (200 K), Matija Benčan, uradnik Celje, A. Dobnik, pos. Št. Andraž (200 K), Grajska uprava Grmače pri Litiji, Fr. Hasenbüchl, velepos. Oplotnica, Fr. Janežič, pos. Sp. Ložnica (200 K), Fr. Jezernik, pos. in župan, Šmartin, Rud. Krajnc, pos., Št. Andraž (200 K), Tomaž Kurbus, nadučitelj, Slivnica (200 K), J. Medved, pos. Velenje (200 K), Peter Močnik, nadučitelj, Guštanj (200 K), Mart. Ograjenšek, pos. Št. Andraž (200 kron), Andr. Pikel, pos. Sp. Ložnica (200 kron), Sim. Potočnik, pos. Žetale (200 K), Antonija Rozman, Telčarje (200 K), Juro Samec, pos. Novacerkev (200 K), R. Starovašnik, trg. Vitanje, A. Svaršnik, Majšperk, Barb. Šah, pos. Celje (200 K), J. Šerbinek, pos. Veliče v Slov. Gor. (200 K), Šol. vrt Zalec (200 K), Franc Tajnšek, pos. Št. Andraž (200 K), Jos. Tajnšek, pos. Št. Andraž (200 K), Fr. Turnšek, velepos. Pirešca, Jak. Uratnik, pos. Št. Andraž (200 K), Ferd. Vašl, pos. Št. Andraž (200 K), Franc Vašl, pos. Št. Andraž (200 K), Leop. Viher, nadučitelj Št. Janž pri Velenju (200 K), Mih. Vizovišek, pos. Gotovlje (200 K), F. Vuga, žel. rev. Celje, Peter Wudler, nadučitelj Ljubno (200 K), Andr. Zabukovnik, pos. Št. Andraž (200 kron), Franc Zabukovnik, pos. Št. Andraž (200 K), Janez Zabukovnik, pos. Št. Andraž (200 K). — Mesto prisojene denarne nagrade se lahko dobi tudi primerno število sadnih dreves in je treba tozadevno željo naznaniti odboru za sadno razstavo v Celju tekom osmih dni. Prisojena odlikovanja se razpošljejo, ko bodo diplome izgotovljene.

Cercle français. Pretekli torek se je mudil v Celju g. Lucien Tesnière francoski lektor na ljubljanski univerzi, šef francoskega inštituta v Ljubljani z gospo soprogo. Prisostvovala je odborovi seji tuk. francoskega krožka, vzela na znanje poročilo o dosedanjih predpripravah in storjenih korakih za aktiviranje tuk. društva. Obljubil je uspešno

nadaljno pomoč s strani francoskega inštituta v Ljubljani in ob tej priliki podvzel potrebne ukrepe, da se omogoči krožku redno društveno delovanje. — Društveni inventar, biblioteka, časopisi in publikacije so bili prenešeni te dni v novi društveni lokal v knjižnico »Čitalnice« v tuk. Nar. domu. — Istotam se vrši v torek 14. tm. od 6.—3. ure zvečer prvi obvezni sestanek članov. Društvena biblioteka, ki se bo v najkrajšem času obogatila še s precejšnjim številom knjig — obsega danes že nad 100 knjig najuglednejših francoskih pisateljev. Na razpolago so tudi številke »Illustration« in »Journal« od I. IV. 1922 naprej. Odbor vabi vse člane in osebe, ki žele pristopiti k društvu, da se udeležijo torkovega sestanka. Ta dan se bo že moglo izposoditi si knjige. Stori se tudi koraki, da se tekom tega meseca otvorita dva tečaja I. za početnike II. za v francoskem jeziku deloma izvežbane. Organizacijo kurzov oskrbi g. prof. Napotnik. Ob tej priliki se bodo sprejemale tudi prijave za te kurze.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, pri katerem so zavarovani tukajšnji bolniškemu zavarovanju podvrženi pripadniki trgovskega stanu ter tudi nastavljeni denarnih zavodov, sporoča, da namerava s 1. januarjem 1923 otvoriti v Celju svojo poslovalnico. Poslovalnica bi izdajala obolelim članom izkaznice za zdravnika, lekarno in na podlagi zdravniške odredbe tudi izkaznico za bolnico; v plačilo zapadle pristojbine se pa bodo predpisovale tudi v bodoče naravnost iz Ljubljane. V dobi do novega leta pa bo radi praktičnih razlogov moral obstajati dosednji položaj tudi vnaprej. Oboleli član si išče sam zdravnika, istega sam plača; po končanem zdravljenju pa predloži od zdravnika potrjeni račun društvu v poravnavo. Upati je, da bo z napovedano osnovo poslovalnice Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Celju, urejeno to sedaj obstoječe razmerje, ki je res nujno potrebno temeljite in dobre preosnove.

Obrtniško predavanje. Občeslovsko obrtno društvo priredi v četrtek 16. novembra javno predavanje v »Hotelu Balkan«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Predava finančni nadsvetnik g. dr. Alojzij Rant »o valutah in devizah«. Na predavanje vpozorjamo vse obrtniške in trgovske kroge.

Pozor! Ker se veliko trgovcev ni zadostilo zakonu o prijavi svojih zalog, se tem potom opozarjajo, da prijavijo svoje zaloge do 10. vsakega meseca. Kdor bi to opustil, bo občutno kaznovan.

Tukajšnji krajevni drž. zaščiti dece in mladine ste darovali Južnoštajerska hranilnica in Ljudska posojilnica v Celju, vsaka po 250 Din, za kar jima izrekamo našo prisrčno zahvalo in Bog plačaj!

Mestni vodovod je vsled popravila vodovodne cevi pri Vitanju zaprt od danes ponedeljek 12. ure do srede 15. tm. 17. ure.

Opozorjamo občinstvo na razglas mestnega magistrata glede poostrenega pasjega kontumaca in glede novih inštalacij na preobteženo električno omrežje.

Opozorjamo občinstvo na razglas mestnega magistrata glede varovalnih patron električnih inštalacij.

Celjski gostilničarji oproščeni. Pred celjskim okrajnim sodiščem so se morali zagovarjati celjski gostilničarji, ker so točili pivo po 22—24 K liter. Sodišče se je pa prepričalo, da dobiček ni bil prevelik, vsled tega so bili vsi oproščeni.

SLOVENSKI JAVNOSTI!

Obračamo se na vse prijatelje našega gledališča in umetnosti z nujno prošnjo. Podpisano »Udruženje gledaliških igralcev« mestni odbor Ljubljana namerava v doglednem času postaviti nagrobni spomenik I. Borštniku in A. Verovšku.

Igralec živi samo na odru. Svet ne vpraša, odkod je prišel in kadar nena igrati, ga sicer pogrešajo... pa kmalu pozabijo. Ko pade zadnjikrat zagrinja, je odigrana poslednja igra... svet pa živi naprej. Greh bi bil od sedanje generacije, ki je uživala ta dva velika umetnika, ako bi jih tako kmalu pozabila. Dajmo jima vsaj to, kar imajo vsi drugi po smrti: skromen nagrobni spomenik. Kajti ta dva moža sta bila mnogo več kakor večina drugih ljudi: živela in trpela sta zato, da so se zabavali drugi

ljudje. Dve klasični maski veselega smeha in dosmrtnega obupa sta bila. Verovšek je bil prisrčen, kmečki, široki smeh, samo ljubo božje zdravje, planinski zrak, pošena gorjačarska irhovina, bahavi, robati cvičkar, ki je iz rokava stresal šale, sočne kot sveže jabolko, zabaval staro in mlado, šala in smeh, ki je bil tako naš, zdrav in krepek — kakor, da se je v njem smejala sama naša zemlja in naš ljubi rod. Vse svoje življenje je zabaval ljudi in jih spravljaj v smeh — samo enkrat do joka, ko je umrl.

V Borštniku je kljubovalo prevarno junaštvo neizprosni usodi; bil je večni trpin, popotnik, kralj in berač; ni se smejal, če pa se je, je bilo to roganje sreči, v katero ni verjel, možat kot je bil, ni jokal, če pa je orosila solza njegovo oko, je bila ta solza težka in krvava, kot da so jo izplakali celi rodovi. Večen beg pred neizbežnem je bilo njegovo življenje; predstavljal je nemo muko, brezupen boj, sredi poleta uničene upe, nade in prevare človeškega srca — šele kot starec se je zgrudil in v onemoglem obupu prosil: »Spustite zagrinjalo!«

In padlo je zagrinjalo poslednjikrasi, igra teh dveh naših velikih mož je bila končana.

Ni veliko, če jima postavimo nagrobni spomenik. Je samoobsebi umevna dolžnost vsaj tistih, ki so se smejali, jokali in trepetali, kadar sta ta dva velika igralca živela svoje junake po naših odrih. Spomenik naj nam bo spomin tistih lepih časov začetka in obnem klasike slovenskega igraltva. Spomin naj bo kakor most, ki veže preteklost z bodočim, dolžna pleteta napram umrlim in nič manj — veselo upanje v bodočnost.

Podpisano »Udruženje« zbira v to svrhu prispevke in bo nudilo vsem častilec Borštnika in Verovška še posebaj priliko, da se odzovejo našemu klicu.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1922.

»Udruženje gledaliških igralcev«
v Ljubljani.

Prosveta.

Prva slovenska sinfonija. Glasbena Matica v Mariboru je priredila v mestnem gledališču 3. novembra sinfoničen koncert pod vodstvom g. ravnatelja Topiča. Izvajali so Dvořaka, Beethovna, Fibicha, Grossmanna. Največje zanimanje pa je vzbujala sinfonija velenadarnega in plodovitega komponista Slavka Osterca, strok. učitelja na meščanski šoli v Celju, Mariborsko muzikalno občinstvo in posebno še učitelstvo je pokazalo s svojo obilno udeležbo, kako zna ceniti tak pojav na glasbenem polju. Sinfonija se imenuje »Ideal« in ima štiri stavke. Prvi stavek začena z unisono-motivom, ki prepleta tematično ta del, dokler ne izzveni v mogočnih akordih. Andante drugega stavka je silno nežen, s krasno kantileno, ki ga pa na koncem stavka premagajo akordi »Idealov« prvega. Zelo pikanten je tretji stavek »Tarentella«, po mojem mnenju tudi z ozirom na muzikalno zgradbo najinteresantnejši del, ki pa zahteva tehnično zelo izvežban orkester. Zadnji stavek je nekaka spojitev vseh treh delov. Kmalu po prvih akordih pričena živahno stopnjevanje ritma nežen fugato, objemajoč nato ves orkester, ki izzveni proti koncu v grandioznih akordih. — Vse delo nam priča, da je Osterc moister v tehniki in instrumentaciji. Sinfonija je dosegla popolen uspeh, dasiravno je eno izmed prvih Ostercevih del in je bilo poleg tega tudi nekaj nedostatkov v izvajanju. Občinstvo je sprejelo skladbo z navdušenjem in nad vse živahno akklamiralo skladatelja. Ob tej priliki mu je poklonilo venec mariborsko učitelstvo in Glasbena Matica. Slovenska glasbena kritika se je o delu in o skladatelju izrekla zelo pohvalno, kar mu bo gotovo v izpodbudo k nadaljnjemu delu. Gosp. Ostercu tudi mi iskreno čestitamo k njegovemu uspehu z željo, naj bi se tudi celjskemu občinstvu kmalu nudila prilika, da čuje kako njegovo skladbo. — k.

Anton Melik: Jugoslavija. II. del. I. snopič. Pota in cilji 11. — 12. zvezek. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. 1922. Strani 296. Cena broš. Din 21.—, po pošti Din 1.50 več. Drugi del Melikove Jugoslavije je pravkar izšel in pripadna v prvem snopiču podroben popis

pokrajini in mest v Sloveniji, Istri, Hrvaški in Slavoniji, Dalmaciji ter Bosni in Hercegovini. Popis ostalih pokrajin naše države izide v drugem snopcu še pred Božičem. Delo se odlikuje po točnosti in natančnih podatkih na podlagi ljudskega štetja iz leta 1921 ter bo dobro služilo ne samo šolam, temveč tudi trgovcem in vsakomur, ki hoče spoznati našo državo. Finejša izdaja celega drugega dela izide pozneje. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Dnevna kronika.

Teharje. Za ubogo šolsko mladino naše šole je iz neke poravnave velikodušno naklonil 275 Din naš stari dobrotnik g. Fran Sodin industr. itd. v Bukovem žlaku. Pridružil se je g. Karel Štiglic, gostilničar s 153 Din, katere je daroval kot čisti dohodek o prirejeni vinski trgovini. Za naklonila so se nakupile knjige, ki jih revni starši pri visoki ceni ne zmorejo. Prisrčna jima hvala! Naj bi našla obilo posnemovalcev! Jos. Gosak, šol. vodja.

Odlikovanja v naši armadi. Kakor se čuje, bo te dni v vojnem ministrstvu podpisan ukaz o odlikovanju večjega števila višjih in nižjih častnikov.

Slovenske šole na Westfalskem. Zveza slovenskih delavcev na Westfalskem je zaprosila prusko ministrstvo prosvete, da se otvorijo za otroke slovenskih delavcev, ki jih je nad 30.000 slovenske ljudske šole.

Zidanje ruske cerkve v Beogradu. »Ruskulta« javlja, da je rusko »Društvo skrbi za duhovne potrebe pravoslavne Rusov v Jugoslaviji« začelo akcijo, da se na dvorišču nekdanjega ruskega poslatništva v Beogradu zgradi ruska pravoslavna cerkev.

Habsburžani vtihotapili dragocenosti v Budimpešto. Nemški list »Abend« poroča, da so 24. oktobra prepeljali v Budimpešto 80 zabojev polnih zlatov, srebrnih posod in gobelinov, last bivšega nadvojvode Friderika, ki so bili shranjeni pri Wiener Bankvereinu. Čudno je, da so avstrijske oblasti dopustile to tihotapstvo, ko so bili pri odposiljavi vendar prisotni cariniki in detektivji. Bivša nadvojvodinja Marija Imakulata se je zadnji čas mudila na Dunaju in je bilo njeno bivanje tamkaj najbrže v zvezi s to zadevo.

Avtomobilske žrtve v Ameriki. »New York Herald« prinaša v eni zadnjih števil statistik avtomobilskih žrtev v letošnjem letu. V 34tih državah Severne Amerike se je ponesrečilo 10.168 oseb, med tem ko je bilo v preteklem letu samo 7.453 žrtev. List dokazuje nadalje, če bi žrtve v takih odstotkih rastle, bi se nekega lepega dne lahko ponesrečila vsa Severna Amerika.

Potopljena nemška parnika. »Berliner Tageblatt« javlja, da nemška parnika »Herbert Sauber« in »Hermann Sauber«, ki sta prejšnji teden odplula iz Angleškega proti Hamburgu, nista dospela na svoje mesto. Parnika sta imela vsak 20 mož posadke in sta bila opremljena z brezžičnim brzojavom. Najbrže sta se vsled velikega viharja potopila v Severnem morju.

Strelji na berlinski borzi. Berlinski listi prinašajo, da je pred nekaj dnevi v veliki dvorani tamkajšnje borze nek elegantno oblečeni gospod izstrelil nekaj strelcev na borzno tečajnico. Takoj so ga prijeli in odvedli na policijo. Tam se je izkazalo, da je gospod bivši bankir, ki je na borzi zaigral vse svoje imetje. S strelji je hotel revoltirati. Obsojen je bil na tri dni zapora.

Utopljenec v morju. Moštvo na parniku »Venezia« je povleklo pred nekaj dnevi iz morja pri Piranu truplo okoli 30 let starega moža. Utopljenca so prepeljali v Trst, kjer je zdravnik ugotovil, da se je nahajal v morju 15 do 20 dni. Ime njegovo je neznan, po poklicu je pa videti, da je pomorščak, ker nosi obleko pomorščaka.

Najlažji otrok na svetu. Na Francoskem je povila neka žena dvojičke in sicer deklico težko 1½ kilograma, ki pa je kmalu po porodu umrla, ter dečka, težkega 453 gramov, ki pa še živi. Dete je povito v bombaž ter živi v sobi s stalno temperaturo 27 stopinj. Dvakrat na dan ga kopljejo v segretem olju.

Dežela velemest. Po zadnjem ljudskem štetju je Anglija država, v kateri žive njeni prebivalci večina v velemestih.

Nad 50% prebivalstva živi v mestih z nad 100.000 prebivalcev, nad 35% jih živi v mestih z nad 1.000.000 prebivalcev. Največje mesto in tudi največje na svetu je veliki London s 7.476.000 prebivalcev, potem je veliki Manchester z 2.351.156, veliki Birmingham z 1.707.156, zapadni Yorkshire z 1.380.433, veliki Glasgow z 1.243.746 in veliki Liverpool z 1.194.780 prebivalcev.

Pol stoletja ni spal. V Pittsburghu je umrl nek Viljem Varner, ki ni spal 54 let. Zdravniki so ga dolgo opazovali in delali z njim poizkuse. Varner je sicer ležal ponoči, a zaspati ni nikdar mogel. Vzrok temu je bil nesrečen slučaj, pri katerem si je Varner pred 54 leti pokvaril možgane. Kljub temu je dočkal 86 let.

Opozorjamo p. t. občinstvo na današnji inserat zavarovalne zadruga »Croatia« v Zagrebu, ter priporočamo ta najstarejši domači zavod.

Akad. društvo »Triglav« naznanja po svojih mariborskih starejšinah, da priredi dne 30. 11. t. l. v Goetzerovi dvorani v Mariboru veliki elitni ples, ki bo najsijajnejša prireditev v sezoni. Vstop bo dopuščen le vabljenim. Zlasti velja to pravočasno opozorilo vsem starejšinam. Čisti dobiček bo namenjen revnim dijakom. Istočasno se bo vršil Triglavski zbor.

Študij naših dijakov v Nemčiji. Dijaki naše kraljevine, ki žele študirati na kakšni nemški univerzi, višji tehnični ali trgovski šoli, se opozarjajo, naj ne hodijo v Nemčijo, preden se ne pozovejo. Prošnje za vpis na kakšni nemški šoli se morajo naslovljati na našega častnega konzula v Berlinu (S. John Wiener, Berlin, Mohrenstrasse 33) s sledečimi prilogi: a) šolsko izpričevalo, ki je enako vredno kot zrelostno izpričevalo katere nemške devetletne šole z uradnim dokazom, da se prošnja na osnovi tega izpričevala dovoljuje brez ovire vpis na domači visoki šoli (za izrednega slušatelja je potrebno prinesiti dokaz o zadostni šolski izobrazbi); b) Potrdilo o obnašanju za čas od končanih študij; c) Dokaz, da dovolj zna nemški jezik, kar se posebno smatra za dokazano, ako ima v zrelostnem izpričevalu inozemske šole potrdilo, da je lastnik izpričevala v najvišjih razredih prisostvoval najmanj 3 šolska leta pouku nemškega jezika z dovoljnim uspehom; d) Dokaz o potrebnih sredstvih za šolanje; e) Svojeručno napisani življenjepis, ki vsebuje polno ime, dan in kraj rojstva, vera, državljanstvo, bivališče in poklic staršev, šolanje, vojaško razmerje ite.; f) Inozemci, ki se nahajajo v Nemčiji, morajo prinesiti potni list, ki se po vpogledu takoj vrne. Vsa potrdila, ki niso izdana od pristojnega nemškega konzula, mora ta overoviti. Potrdilo v tujem jeziku se ima priložiti overovljen prevod. Omenjeni konzulat bo sporazumno s pristojnim ministrstvom porazdelil v začetku vsakega šolskega leta prijavljene dijake na posamezne nemške šole, pri čemer se bo po možnosti oziral na njihove želje. Izrecno se pristavlja, da pripustitvi na kakšno nemško šolo odloča pristojno ministrstvo. Dijaki bodo pravočasno obveščeni, ali in kateri šoli so pridržani.

Železniški uradnik ponesrečil Simplonski vlak je povozil 8. tm. dva kilometra od Sombora žel. uradnika Vladiimirja Ilijeviča in mu odtrgal obe nogi. Težko ranjeni uradnik je dal znamenje za odhod vlaka in še druga potrebna navodila, predno se je onesvestil. Njegovo zdravstveno stanje je smrtno nevarno in je le malo upanja, da bi okrevl.

Glavno zastopstvo L'Union. Francoska zavarovalna družba L'Union v Parizu, ustanovljena 1828. Glavnica danes proti ognju, akcijska fran. 20.000.000 in rezerva fran. 62.000.000; za življenje akcijska fran. 10.000.000, in rezerva fran. 272.000.000, ustanavlja svoja glavna okrajna zastopstva v sledečih krajih: 1. Maribor, 2. Celje, 3. Ptuj, 4. Ljutomer, 5. Slovenjgradec in 6. Murska Sobota. Opozorjamo gospode trgovce, agenture, banke, posojilnice in hranilnice na ta oglas, da pošljejo svoje ponudbe za vodstva in akviriranje v zavarovalnih poslih. Zelo lep in dober zaslužek, potom visokih provizij. — Oferte: Podružnici L'Union franc. društvo osig., Zagreb. Preradovičeva ulica br. 40, 1312 3-1

Najdeno truplo. Delavci, ki so šli zjutraj na delo, so našli v Trstu v ulici S. Pietro nekega moškega, o katerem so

mislili, da je pijan obležal. Eden izmed njih se je pa hotel natančneje prepričati. Stopil je do njega in spoznal, da je mrtič. Stvar so naznanili orožnikom. Preiskava, ki se je uvela, ni dognala nič gotovega.

Železniška nesreča. Ko je tovorni vlak vozil preko mosta v Novi Bukovci, so se zlomile traverze mostu in sedem zadnjih vagonov je padlo v globočino. V vagonih se je nahajal pesek za posipanje. Osební vlak, ki je prispel do kraja nesreče, je moral ustaviti, potniki pa čakati do dveh ponoči na vlak iz Osieka.

Volitve v Zedinjenih državah. Kakor poroča »New York Herald«, bo sestavljen prihodnji kongres Zedinjenih držav takole: Reprezentacijska zbornica bo štela 228 republikancev, 204 demokrate in enega socijalista. Republikanci imajo večine za 11 sedežev. V senatu je 53 republikancev, 42 demokratov in 11 kmetov. Republikanska večina znaša 4 glasove.

Grozen zločin v Pazinu. Okoli 3. ure ponoči so se prikazali pred pekarno Antona Ančiča trije neznanci ter ga poklicali, naj pride ven na pogovor. Ančič se je bal za svojo varnost ter jim je odgovoril, da ne more od dela proč. Nato so neznanci poglani par strelav skozi vrata in zbežali. Strelji so zadeli pekarskega pomočnika Ivana Maričič, ki je kmalu umrl. Krivcev še niso mogli izslediti.

Znižanje števila prebivalstva v Franciji. Če tudi je Francija pridobila po vojni 1.709.749 prebivalcev, je število prebivalstva današnje »večje Francije« za 395.226 oseb manjše kot pred 10. leti. To je konstatiral nemški medicinski tehnik na temelju poslednje statistike.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

22. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 10. 11. 1922. Malo kupčije — nekoliko oslabele.

Podaljšanje roka za žigosanje predvojnih posojil bivše avstroogrške monarhije do 15. decembra 1922. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno, da je gospod finančni minister z odločbo D br. 25.585 z dne 6. novembra t. l. odredil: 1. Do 15. decembra 1922 se morejo v smislu pravilnika D br. 4019 iz leta 1920 (Uradni list št. 27 od 23. avgusta 1920) še popisati in žigosati obveznice predvojnih posojil bivše avstroogrške monarhije, katerih lastniki dostej še niso bili dali žigosati. Popisale in žigosale se bodo tudi obveznice predvojnih posojil, ki so bile deponovane in so se nahajale v inozemstvu ter so bile vrnjene lastniku in vnešene v našo državo, brez ozira na to ali so žigosane z inozemskim žigom ali ne. Vse obveznice, ki so bile vnešene v našo državo, pa doslej še niso žigosane z našim žigom, se morajo predložiti radi žigosanja. 2. Obveznice vojnih posojil se ne bodo več popisovale in žigosale, zato naj se ne predlagajo več. 3. Gornji rok za žigosanje se po sporočilu reparacijske komisije ne bo več podaljšal. Lastniki ne žigosanih obveznic predvojnih posojil, ki obveznic do gornjega roka ne dajo žigosati, bodo trpeli škodo, ker se take obveznice ne bodo upoštevale pri razdelitvi dolgov in jih naša država tudi ne bo mogla zamenjati. 4. Prošnje za naknadno žigosanje je z obveznicami vred predložiti generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu. 5. Prošnje je opremiti s kolkom po zakonu o taksah.

Gospodarske informacije v Argentini. Jugoslovanski generalni konzulat v Buenos Aires obvešča tukajšnje trgovsko in obrtniško zbornico o naslednjem: Čim je bil tvorjen ta konzulat, so mu začeli dohajati od naših državljanov dopisi s prošnjami za informacije, večji del trgovskega značaja. Ta pojav bi bil sam na sebi simpatičen, če bi se informacije zaprosale po pravilnem potu in na način, ki ne bi delal težkoč o pravljanju konzularnih poslov. A navedeni dopisi in prošnje se ne kolekujejo in se vrhutega pošiljajo konzulatu neposredno, kar ima za posledico, da konzulat pri najboljši volji prosilec ne more ustreči, ker je vezan na predpise zakona o trošarini, taksah in pristojbinah. Poleg tega bi morale biti taksirane vloge, poslane neposredno konzulatu s taksami v vrednosti zlatega dinarja. Upravičena je domneva, da se bodo v bodoče ponavljale reklamacije take vrste, na katere bo težko, morebiti celo nemogoče odgovarjati, četudi bi došle po

pravilnem potu. Konzulat je mnenja, da so za izdajanje obvestil občinstvu o trgovskoekonomskih prilikah v poedinah državah bolj pozvane zbornice in ministrstvo trgovine in industrije. Zato bo pošiljal konzulat od časa do časa izveštja v ekonomsko - trgovskih razmerah in obvestila, kateri naši proizvođači bi se mogli uvažati v Argentinijo našim trgovskim in industrijskim ustanovam. V kratkem pošlje prav tako izveštje o uvoznih carinah, o pomorskih transportnih stroških in o proizvajanju Argentinije v zadnjih dveh letih. V zmislu tega dopisa našega argentinskega generalnega konzulata naj se torej obračajo v bodoče interese za gospodarske informacije, tičoč se Argentinije, na trgovsko in obrtno zbornico, ki se bo po potrebi obrnila naravnost na naš konzulat v Buenos Airesu.

Nov postopek pri naročanju železniških vozov. Inšpektorat državnih železnic v Ljubljani je priobčil Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani za postopanje pri naročanju železniških vagonov nove predpise, katere je izdalo ministrstvo saobračaja in ki določajo: 1. Vozovna naročila mora sprejemati — razun na postajah Ljubljana drž. kol. in Jesenice — postajni načelnik ozir. vodja, v njegovi odsotnosti službujoči prometnik. V Ljubljani drž. kol. jih sprejema skladiščni uradnik, na Jesenicah vozovni zapisovalci. 2. Vozovna naročila vpišejo naročujoče stranke lastnoročno v vozovno naročilnico ter se podpisajo v rubriki določeni za podpis. Ako naročnik ne biva v bližini postaje, sme naročiti vozove tudi pismeno; v tem slučaju postaja sama vpiše naročilo v vozovno naročilnico. Razume se, da mora naročnik v dopisu navesti vse podrobnosti: kakovost in težo blaga, dimenzije, namembno postajo, upotenje itd. 3. Naročnik mora ob enem z upisom naročila založiti na postaji za vsak naročeni voz svoto a 200 Din kot garancijo, da se bo de naročeni voz tudi resnično in v predpisanem roku naložil. Ta garancija pa nikakor ne veže železnico, da bi morala dati stranki kako odškodnino, ako ne more vsled pomanjkanja vozov ali iz drugih vzrokov dostaviti naročenih vozov. V tem slučaju more zahtevati stranka povračilo garancije, event. voz naknadno naročiti ali pa pustiti garancijo in čakati na možnost dostavitve. Ako stranka naroči vozove pismeno, mora ob enem (event. po pošti) doposlati garancijski znesek. 4. Naročnik, ki dostavljenih vozov ne naloži ozir. že naloženih voz ne preda železnici v predpisanem roku, izgubi vplačano garancijo ter se njemu dodeljeni vozovi dodelijo prvemu na vrsto prihajajočemu drugemu naročniku. 5. Postaja sme sprejemati naročila samo za prihodnjih 24 ur t. s. skupno največ ono število, katero je možno na dotični postaji ali na industrijskem tiru v 1 dnevu naložiti. 6. Ako se postaji nakaže manjše število vozov kot je naročenih, mora vozove razdeliti sorazmerno na čim večje število naročnikov. Izvzete so nujne in državne pošiljke ter živad in pokvarljivo blago. 7. Vozove sme naročevati samo odposiljatelj, tj. ona stranka, ki je na tovrstnem listu podpisana kot pošiljatelj. Postaja ne sme dopustiti, da naloži voz stranka, ki ga ni naročila, stranke tedaj ne smejo odstopati jedna drugi vozov. 8. Za položeno garancijo prejme stranka potrdilo; postaja ji sme po predaji vozovnega naklada vrniti garancijo le proti vrnitvi tega potrdila. Da se odpravijo vsaka nesoglasja, je železi, da bi tudi one stranke, kojih bivališče je od nakladalne postaje oddaljeno, vpisovale naročila v vozovno naročilnico osebno.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.

POSILANO.*

Ceni. občinstvu se priporoča, da obiskuje brivnico g. Koštomaja v Prešernovi ulici. Gospod Koštomaj baje nima drugega dela kakor da pri raznih pekarskih mojstrih kupuje pecivo ter ga nosi na policijo. Obžalujem le, da gospod Koštomaj ne razločuje luksuznega od navadnega peciva.

Lesjak Franc, pek. mojster.

* Za vsebino poslanega odgovarja uredništvo le v okviru zakona.

Išče se

pekarnana prometnem kraju v najem. Ponudbe na
1299 upravo lista. 3—2**Malo vinogradsko posestvo**ki meri dva orala, s hišo in gospod.
poslopjem tik Celja se prodaja. Event.
se prodaja zraven tudi tri orale mladega,
dobro zarastlega gozda. Pojasnila daje
odvetnik dr. Anton Ogrizek, Celje. 2**Delavke**

4—2

za lahko delo se sprejmejo pri

Pinter & Webertovarna bonbonov
Zagrad štev. 31, Celje.**Poslovodja**in objednem potnik se sprejme.
Nastop takoj. Plača po dogovoru. Po-
nudbe na Prvo južnoštajersko vinarsko
zadrugo r. z. z o. z. v Celju. 3—3**Razširjajte „Novo Dobo“!**

Štev. 3864/22.

Razglas.Z ozirom na okolnost, da je dne 14.
X. v celjski okolici ubiti stekli pes ugrizel
več psov, česar lastniki niso prija-
vili akoravno jim je bilo to znano in je
v zadnjih dneh poginilo več od steklega
psa ugrizenih psov, se uvaža za cel so-
ni okraj Celje in za mesto Celje zopet
poostrejeni pasji pripor tj. vsi psi morajo
biti pri hišah varno priklenjeni, oz. se
morajo voditi na vrvicah in morajo biti
razun tega opremljeni z nagobčniki. O-
stale določbe pasjega kontumaca osta-
nejo neizpremenjene v veljavi.Občinstvo se v lastnem interesu o-
pozarja, da upošteva natančno to na-
redbo, ker bi se inače moralo odrediti
uničenje vseh psov v onih krajih, kjer
bi se kontumac preziral, ker je edino na
ta način možno zatreti to za ljudi in ži-
vali tako nevarno kugo. Konjač ima na-
log, da pri rednih pohodih v okraju po-
lovi vse nezadostno zavarovane pse,
ki se morajo brez izjeme takoj uničiti.
Proti lastnikom pa se bo v smislu § 42
zakona od 6. VIII. 1909, d. z. št. 177 u-
vedlo kazensko postopanje.

MESTNI MAGISTRAT CELJSKI,

dne 10. novembra 1922.

Župan: dr. Hrašovec s. r.

Štev. 3933/22.

Razglas. Ker so stroji, kateri proizvajajo in
oddajajo mestu električni tok in istota-
ko tudi vse druge tozadevne naprave že
tako preobložene, da je izključeno vsa-
ko nadaljnje obteženje električnega o-
mrežja, so prošnje prebivalstva za in-
stalacije novih električnih luči, priklop-
tev motorjev na električni tok itd. brez-
predmetne, ker se jih mora brez izjeme
zavrniti.Po dopolnitvi mestnih električnih na-
prav in vpeljavi močnejšega električ-
nega toka se bodo vse želje prebivalstva
v polni meri vpoštevale.

MESTNI MAGISTRAT CELJSKI,

dne 6. novembra 1922.

Župan: dr. Hrašovec s. r.

Dobro ohranjena, 1/2 gramatična

harmonikase prodaja. Poizve se v Gosposki
1291 ulici 26, v pritličju. 3—2**Lepo domače platno**

izredno trpežno iz lanene preje izdeluje

najceneje tkalnica „KROSNA“**Ljubljana, Zrinskega c. 6**
(nasproti cerkve sv. Jožefa.)Sprejema tudi laneno prejo v
tkanje. Zamenja platno za predivoNa zahtevo pošilja vzorce.
Zamenja platno za blago.**Proda se hiša**v Laškem po nizki ceni. Natančneje pri
Sedlaček, h. št. 35, Laško. 2—1**Drobno sol**

40—38

in špecerijsko blago

nudi po najnižjih cenah tvrdka

SIRC-RANT, KRANJ

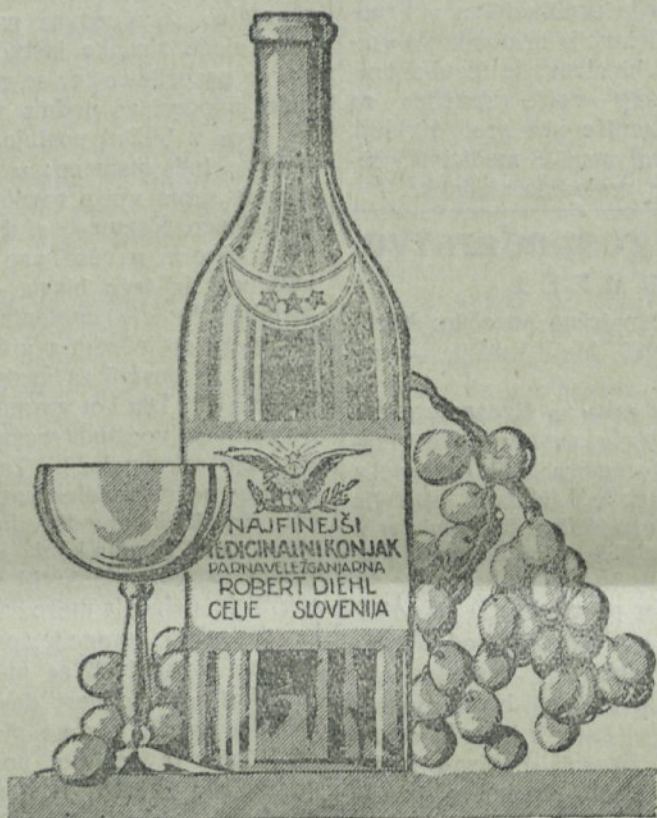
telefon int. št. 9,

ter kupuje po najvišjih cenah
poljske pridelke in suhe
! gobe, ki se naj povzorijo. !**Učenca**s primerno šolsko izobrazbo ter poštenih sta-
rišev **takoj sprejme Frano Kramar,**
trgovina z galanterijskim blagom v Celju.**Sprejemem učenca**

proti plači. Nastop takoj.

Janko Bovha, trgovina papirja,
CELJE. 8

Gostilničarji in mesarji pozor!

LEDPodpisano podjetje izdeluje po najno-
vejših vzorcih 5 načinov različnih na-
črtov za moderne ledenice, v katerih
se letno uniči le 15% ledu. Cena 1 na-
črta 100 Din, vseh 5 vrst skupaj pa
400 Din. Ponudbe na **Korošec Dra-
gotin,** stavbeni podjetnik, **Rečica**
ob Paki.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje
in druge deželne pridelke **kupuje in prodaja**
Oset Andrej, Maribor
Aleksandrova cesta 57 818 69-40 Telefon 88

Kava, čaj, čokolada, moka iz banatskih mlinov in vse špe-
cerijsko in kolon. blago po zelo znižanih cenah pri tvrdki**Ludovik Petek - Celje**

Nakup deželnih pridelkov

KAROL PAJK

CELJE, KRALJA PETRA CESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufak-
turnega in modnega blaga, posebno moškega
perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine.

807 25—18

Naznanilo. Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvorila
na **Slomšekovem trgu v Dečkovi hiši**
v Celju, poleg farne cerkve 1264 13—6**trgovino z dežniki**Bogata izbira vseh vrst, od najnavadnej-
ših do najfinejših vedno v zalogi. Spre-
jemam tudi popravila po najnižji ceni.**Jos. Vranjek.**

Štev. 3896/22.

Razglas.V času splošnega pomanjkanja ma-
terijala, moralo se je pregorene varo-
valne patrone električnih inštalacij z
navadno žico nadomestiti in na ta na-
čin potreben stik doseči.Stranke so to posnemale po čisto
nestrokovnem načinu, tako, da je sedaj
mnogo varovalnih patron nepravilno in
požaru nevarno nadomeščenih.Elektrarna bode v kratkem zame-
njala vse take nevarne, nedopustne,
inprovizirane varovalke. Neznatne stro-
ške, ki bodo vsled tega nastali, bode
morala vsaka stranka sama trpeti.Vsaka manipulacija z varovalnimi
patronami, posebno nadomestek pre-
gorelih žic z žico, ki se pritrdi na zu-
nanjo stran patrone, se vsled požarne
nevarnosti strogo prepove.

MESTNI MAGISTRAT CELJSKI,

dne 9. novembra 1922.

Za župana: Šubič s. r.

Naznanilo. Dovoljujemo si vljudno naznaniti, da smo z današnjim dnevom **otvorili**
v **CELJU, Aleksandrova ulica št. 5** (drogerija »Sanitas«)**Glavno zastopstvo**za celo spodnještajersko področje, kjer se **sprejemajo zavarovanja za**
požar, vlom, nezgode, življenje, transport, steklo, točo
ter dajejo vsa potrebna navodila.

1314 2—1

CELJE, dne 13. novembra 1922.

»CROATIA«zavarovalna zadruga v Zagrebu
Podružnica Ljubljana.